

BETON NA DIVADELNÍM JEVIŠTI

1a

Lehký beton má podíl na úspěšném představení opery Giuseppe Verdiho „Maškarní bál“ na scéně erfurtského divadla. Dle nejnovějšího nastudování se děj opery odehrává v betonových troskách Ground Zero v New Yorku.

Během dubna a května v roce 2008 uvedlo divadlo v německém Erfurtu pod vedením dirigenta Waltera E. Gugerbauera operu Giuseppe Verdiho „Maškarní bál“. Představení připravoval rakouský divadelní režisér Johann Kresnik, který je v uměleckých kruzích znám svým zájmem o politickou angažovanost jím řízených divadelních kusů.

Opera, která byla poprvé uvedena v Římě roku 1859, vypráví příběh švédského krále Gustava III, který byl během maškarního bálu v zimě roku 1792 svými politickými oponenty zavražděn. Protože vražda monarchy se zdála italskému cenzorovi nevhodným námětem pro operu, bylo místo děje Verdiho opery přeneseno do vzdáleného Bostonu ve státě Massachusetts a z krále Gustava III se stal Riccardo, hrabě z Warwicku a guvernér města. Původní vrah, hrabě Ankarstrom, byl nahrazen sekretářem Renatem, Riccardovým přítelem a manželem Amelie, Riccardovy milenkou.

Maškarní bál je považován za jedno z Verdiho nejvášnivějších hudebních dramát, lyrické a expresivní, nereálné a kritické, které je však více než jen tragická „love story“. Riccardova vražda rukou jeho sekretáře Renata je politickým činem, protože jejím motivem nebyla žárlivost, ale touha po moci. Ve svém pojetí opery se režisér Johann Kresnik zaměřil zejména na Ameriku, kde se děj odehrává. Pojmenování viníků a jejich obětí označuje za jeden z úkolů divadla, které se postupně stává apolitické.

Scénu, která má navršenými kusy rozlámáního betonu připomínat newyorské Ground Zero po 11. září 2001, navrhnul Bernhard Hammer. Aby vytvořili dojem těžké neuspořádané masy velkých rozlámáných kusů betonu, hledali výtvarníci materiál robusního vzhledu. Styropor tentokrát jejich požadavky nesplňoval. Lehký beton s nízkou objemovou hmotností byl tím, co hledali. Kromě přijatelné váhy nabízel také vyšší tuhost a únosnost, než na jevišti používané materiály, což zajišťovalo vyšší bezpečnost, odolnost proti opotřebení při hromadných scénách, odolnost proti zatížení teplem při nasvícení silnými reflektory a zejména důležité byly požární odolnost a vysoké hodnoty zvukové izolace.

Pro užití v divadle je zejména důležitá klasifikace požární odolnosti materiálu. Jako nehořlavý konstrukční materiál patří lehký beton vyrobený s použitím kameniva Liapor dle klasifikace DIN 4102 k materiálům s nejvyšší požární

odolností třídy A1 a je dostatečně odolný až do teplot 1 100 °C.

Stejně důležitým požadavkem bylo, aby šlo o netoxický materiál. Kamenivo Liapor je materiálovou podstatou expandovaný jíl, je tedy přírodním produktem. Přírodní jíly nejvyšší kvality jsou po předchozí přípravě vypalovány v rotační peci při teplotách kolem 1 200 °C. Během výpalu v nich vyhoří všechny organické příměsi.

Vedle uvedených technických vlastností byl však největším přínosem lehkého betonu k úspěšnému ztvárnění Verdiho „Maškarního bálu“ právě vzhled robusního a hrubého materiálu.

Literatura:

- [1] Materiály společnosti Liapor, GmbH&Co. KG., www.liapor.com

připravila Jana Margoldová

Obr. 1 Divadelní scéna s kulisami z Liaporbetonu, a) b) c)

1b

1c